

**ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤ' ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ**

Τοῦ Ἀρχιμανδρίτη
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ,
Διδάκτορος Θεολογίας.

Συνῆλθε, ἀπό τῆς 15ης ἕως τῆς 20ῆς Νοεμβρίου 1994, ἡ Στ' Γενική Συνέλευση τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς στό Ξενοδοχεῖο «Ἀπολλώνια» στή Λεμεσό. Ἡ ρῆση τοῦ Κυρίου «Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν» (Ἰωάν. 14, 27) εἶχε ἀποτελέσει τό κεντρικό θεολογικό θέμα τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνέλευσης.

Ἡ Στ' Γενική Συνέλευση ἀπαρτιζόταν ἀπό ἑκατόν περίπου ἐκπροσώπων μέ δικαίωμα ψήφου καί ἀπό ἴσο περίπου ἀριθμό παρατηρητῶν, προσκεκλημένων, συμβούλων καί ἐπιτελῶν τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς. Ἐπί κεφαλῆς τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου εἶχε τεθεῖ ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Λεμεσοῦ κ. Χρῦσανθος, συμμετεῖχαν δέ ὡς μέλη αὐτῆς ὁ Ἀρχιμανδρίτης Βασίλειος Καραγιάννης, τοῦ Γραφείου Διεκκλησιαστικῶν Σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου, ὁ Δρ. Ἀνδρέας Παπαβασιλείου, Ἐπιθεωρητής Μέσης Ἐκπαίδευσης στό Ὑπουργεῖο Παιδείας, ὁ Θεολόγος κ. Γεώργιος Λαμπριανίδης, ἡ Θεολόγος κα Χρυστάλλα Βοσκοῦ - Ζήνωνος καί ἡ κα Ἀγάθη Χρυσοστόμου. Κατά τίς ἐργασίες τῆς Στ' Γενικῆς Συνέλευσης εἶχαν ἐκπροσωπηθεῖ ἐπίσης (α) οἱ ἄλλες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες μέλη τοῦ Συμβουλίου, δηλαδή τὰ Πατριαρχεῖα Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καί Ἱεροσολύμων, (β) οἱ Ἀντιχαλκηδόνιες Ἐκκλησίες τῶν Κοπτῶν τῆς Αἰγύπτου καί τῶν Ἀρμενίων τῆς Κιλικίας καί ἡ Συριακή Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας, (γ) οἱ Ἐκκλησίες τῶν Μαρωνιτῶν τῆς Ἀντιοχείας, τῶν Μελιχιτῶν τῆς Ἀντιοχείας, τῆς Ἀλεξανδρείας καί τῶν Ἱεροσολύμων, τῶν Ἀρμενίων Καθολικῶν τῆς Κιλικίας, τῶν Συρίων Καθολικῶν τῆς Ἀντιοχείας, τῶν Κοπτῶν Καθολικῶν, τῶν Λατίνων τῆς Ἱερουσαλήμ καί τῆς Χαλδαϊκῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καί (δ) οἱ Εὐαγγελικές καί Ἐπισκοπελιανές Ἐκκλησίες τῆς Αἰγύπτου, τῶν Ἀρμενίων, τῆς Συρίας καί τοῦ Λιβάνου, τῶν Ἱεροσολύμων καί τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τῆς Ἰορδανίας, τοῦ Κουβέιτ, τοῦ Ἰράν, τοῦ Σουδάν, τῆς Ἀλγερίας καί τῶν Μεθοδιστῶν τῆς Τυνησίας.

Οἱ ἐργασίες τῆς Γενικῆς Συνέλευσης ἄρχισαν τό ἑσπέρας τῆς 15ης Νοεμβρίου 1994 μέ τὴν τέλεση Ἐσπερινοῦ στόν Ἱερό Ναό Καθολικῆς Λεμεσοῦ. Τῆς Ἀκολουθίας προέστη ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Παρθένιος καί τό θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Πατριάρχης τῶν Κοπτῶν κ. Shepouda. Ἀκολούθησε δεξίωση τῶν μελῶν τῆς Συνέλευσης στήν Ἱερά Μητρόπολη Λεμεσοῦ.

Ἡ ἐπίσημη ἑναρξη τῶν ἐργασιῶν ἔγινε τό πρωί τῆς 16ης Νοεμβρίου καί χαιρετίσθηκε ἀπό τόν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Γλαῦκο Κληρίδη μέ τό ἀκόλουθο μήνυμα, τό ὁποῖο εἶχε μεταφέρει ὁ Ὑπουργός Συγκοινωνιῶν καί Ἔργων:

«... Ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς, ἀπό ἀνατολῶν καί δυσμῶν καί βορρᾶ καί θαλάσσης» (Ψαλμ. 106, 3).

Μέ αἰσθήματα βαθύτατης εὐγνωμοσύνης καί χριστιανικῆς ἀγάπης χαιρετίζουμε τὴ συνέλευση τοῦ θεάρεστου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς στή μαρτυρική μας χώρα, στήν πανάρχαια καί ἱστορική Ἀποστολική Ἐκκλησία μας.

Ἡ Κυβέρνηση καί ὁ λαός τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐκτιμοῦν καί εἶναι εὐγνώμονες γιά τὴ βοήθεια καί τὴ συμπαράσταση πού γιά 20 χρόνια βρῖσκουν στό δύσκολο ἀγῶνα γιά ἐλευθερία καί δικαιοσύνη ἀπό τό Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

Ἡ Κύπρος δέν θά ξεχάσει τό ζωτικό καί ἐνεργητικό ρόλο πού τό Συμβούλιο διαδραμάτισε στήν ἀντιμετώπιση τῶν συνεπειῶν τοῦ τραγικοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1974. Συντόνισε τὴν παροχή τῆς βοήθειας πού δόθηκε ἀπ' ὄλο τόν ἐκκλησιαστικό κόσμο σέ ὄλους τοὺς Κυπρίους πού ἐπηρεάστηκαν ἀπό τὴν τουρκικὴ εἰσβολή.

«Ἐπέινασα γάρ καί ἐδώκατέ μοι φαγεῖν».

Τό Συμβούλιο μερίμνησε καί μεριμνᾶ γιά τό λαό μας καί ἀγωνίζεται γιά τὴν ἐπικράτηση τῆς δικαιοσύνης καί τῆς εἰρήνης στόν τόπο μας, ὅπου τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα παραβιάστηκαν καί καθημερινά παραβιάζονται κατάφωρα ἀπό τὴν Τουρκία σέ ἀντίθεση μέ τό διεθνές δίκαιο καί τὴ διεθνή τάξη.

Αὐτός ἀντιλαμβάνομαστε νά εἶναι ὁ ὄραματισμός σας: Νά βασιλεύσει στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, «ἡ πάντα νοῦν ὑπερέχουσα».

Ὁ χώρος τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ὑπῆρξε ἡ ἀφετηρία γιά τὴ μεγάλη πορεία τοῦ Χριστιανισμοῦ. Στόν ἴδιο αὐτό χώρο ἐμφανίσθηκε ὁ μονοθεϊσμός, πού ἐκφράστηκε μέ τίς μεγάλες σύγχρονες θρησκείες, τό Χριστιανισμό, τόν Ἰουδαϊσμό καί τό Μωαμεθανισμό, πού ἔχουν κοινὴ ἀρχὴ τὴν πίστη στόν ἕνα καί μοναδικό Θεό. Αὐτό τό σημεῖο πίστεως, μαζί μέ τὴν ἀνεκτικότητα πού εἶναι αἴτημα τῆς ἐποχῆς μας, μπορεῖ νά συναποτελέσει τό ἔρεισμα γιά τὴν πραγματοποίηση τῶν προσδοκιῶν τῶν λαῶν τῆς περιοχῆς γιά δικαιοσύνη καί εἰρήνη.

Ἐμεῖς, ὡς Κυπριακό Κράτος, ἐπικροτοῦμε τίς προσπάθειες τοῦ Συμβουλίου σας, πού ἀποσκοποῦν στήν ἀνάπτυξη διαθρησκευτικοῦ διαλόγου, ἰδιαίτερα μεταξύ Χριστιανῶν καί Μουσουλμάνων. Πιστεύουμε, ὅτι ἔτσι θά ἀπαμβλυνθοῦν τὰ πικρά αἰσθήματα καί θά ἐξαλειφθοῦν οἱ προκαταλήψεις.

Ἡ οἰκουμενικότητα τῆς ἐξ ἀποκαλύψεως θρησκείας τοῦ Χριστιανισμοῦ πηγὴ καί ἀφετηρία τῆς ἔχει τὴν πρώτη κοιτίδα τῆς, τὴ

Μέση Ἀνατολή, πού δέν θά πάψει ποτέ νά τροφοδοτεῖ πνευματικά καί ἱστορικά τίς ὅπου γῆς Ἐκκλησίες. Ἐδῶ γεννήθηκε ἡ πρώτη τῶν χριστιανῶν Ἐκκλησία. Ἐδῶ φυτεύθηκε ὁ σπόρος ἀπό τόν σπείροντα πού ἔδωσε καρπό ἑκατονταπλασίονα τίς διάφορες Ἅγιες Ἐκκλησίες τοῦ Χριστοῦ, πού σήμερα συναθροίζονται «ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης» ἐδῶ στά εὐλογημένα χώματα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα.

Ἡ μικρή καί διχοτομημένη Κύπρος ἀποτελεῖ φωτεινό παράδειγμα ἀδελφικῆς συνύπαρξης τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν. Ἀρμονικά συμβιώνουν δίπλα - δίπλα καί συνεργάζονται Ἕλληνες Ὀρθόδοξοι, Ἀρμένιοι, Μαρωνίτες, Λατίνοι καί ἄλλοι, διαψεύδοντας τό «μεμέρισται ὁ Χριστός». Αὐτή ἡ ἀδελφσύνη καί ἡ αἰσιόδοξη συνεργασία μπορεῖ νά δείξει τό δρόμο στούς Χριστιανούς ὄλου τοῦ κόσμου.

«Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ;... οὔτε θάνατος, οὔτε ζωή... οὔτε ἐνεστῶτα, οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος... δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. 8, 35-39)».

Ἀκολούθησε ὁ χαιρετισμός τῶν ἐργασιῶν τῆς Γενικῆς Συνέλευσης ἐκ μέρους τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου. Ὁ χαιρετισμός τοῦ Μακαριωτάτου ἔχει ὡς ἀκολουθῶς:

«Μακαριώτατοι καί Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀδελφοί,

Τίμιοι Ἐκπρόσωποι τῶν ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καί λοιποὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί καί

Αἰδεσιμολογιώτατε κ. Γενικὴ Γραμματεῦ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν.

Δοκιμάζομεν ἰδιαίτεραν πνευματικὴν ἐν Χριστῷ χαράν, διότι ἡ νῆσος αὕτη τῶν Ἀγίων, ὡς πάλαι ἐκλήθη, ἔχει τὴν τιμὴν καί τὴν χάριν νά φιλοξενηῖ σήμερον τὴν Στ' Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς. Ἀσπαζόμεθα ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ τούς Μακαριωτάτους Προκαθημένους τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τόν Πάπαν καί Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθένιον καί τόν Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ.κ. Ἰγνάτιον, ὡς καί πάντας ὑμᾶς τούς Προκαθημένους καί Προεστῶτας τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν τῆς περιοχῆς καί καλωσορίζομεν τόσον αὐτούς ὅσον καί πάντας τούς ἐντίμους ἐκπροσώπους, μέλη καί παρατηρητάς τῆς συνελεύσεως ἐν Χριστῷ ταύτης Συνελεύσεως. Εὐχόμεθα εἰς πάντας εὐχάριστον καί εὐλογημένην παρά τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τὴν παραμονὴν ὑμῶν εἰς Κύπρον καί ἀναφωνοῦμεν: «Ὁ Χριστός ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν», ἀγαπητοὶ Ἀδελφοί.

Εἰς μίαν ἐποχὴν ἀλλὰ καί περιοχὴν, ὅπου πόλεμοι καί ἀκαταστασίαι παρατηροῦνται, ὅπου αἱ παραβιάσεις τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ἀμαυρώνουσι τὴν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ Δημιουργοῦ, ὅπου ἡ εἰρήνη εἶναι μὲν πόθος ἀλλ' οὐχί καί κατάστασις, διότι οἱ ἄνθρωποι «ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν» (Ρωμ. γ', 17), τό ἐπιλεγέν ὡς βασικόν θέμα τῆς Συνελεύσεως «εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν» (Ἰω. ιδ', 27), ἡ προσφορά αὐτῆς τῆς εἰρήνης ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ εἰς τούς μαθητάς

Αὐτοῦ, προβάλλει ὡς λίαν ἐπίκαιρον καί ἀναγκαῖον, πολλῶ μᾶλλον διότι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι καί ὀφείλει νά εἶναι τό ταμεῖον τῆς εἰρήνης καί τῆς ἀγάπης. Τό «εἰρήνη ὑμῖν» εἶναι ὁ συνήθης ὄγιος χαιρετισμός τοῦ ἰδίου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τούς μαθητάς Αὐτοῦ καί πρὸς πάντας. Καί ἐν τῷ χαιρετισμῷ τούτῳ ἐμπεριέχονται ἀναμφιβόλως πᾶσαι αἱ λοιπαὶ εὐχαὶ πρὸς εὐτυχίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἰδοὺ διατί καί ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν εἰς τὰς ἱεράς ἀκολουθίας αὐτῆς προσφέρει τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν προσευχὴν πρὸς ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης. «Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν». «Ἐπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης». «Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». Τό «εἰρήνη πᾶσι» εἶναι ἡ κυρία εὐχή καί εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Εἴκοσιν αἰῶνες παρήλθον, ἀφ' ὅτου ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τόν κόσμον καί προσέφερε τὴν εἰρήνην. Καί ὁμως ὁ κόσμος, δυστυχῶς, δέν εἰρηνεῖ. Καί τοῦτο διότι οἱ ἄνθρωποι, καί ὡς ἄτομα καί ὡς ἔθνη, δέν ἔχουσιν ἐμπιστευθῆ τό πηδάλιον τῆς ζωῆς καί τῆς πορείας αὐτῶν εἰς τόν Χριστόν. Δέν κατέστησαν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ φῶς καί βίωμα εἰς τὴν πορείαν αὐτῶν καί εἰς τὰς πρὸς ἑαυτούς καί ἀλλήλους ἀναστροφάς.

Διὰ νά ἐπέλθῃ, λοιπόν, ἡ εἰρήνη, διὰ νά σταματήσωσιν αἱ διαμάχαι καί οἱ πόλεμοι, πρέπει πρῶτον νά γίνῃ δεκτὴ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων ὡς ὁδηγὸς ζωῆς ἡ διδασκαλία τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου Ἰησοῦ. Νά ἐπικρατήσωσι, δηλαδή, ἐν τῷ κόσμῳ ἡ δικαιοσύνη καί ἡ ἀγάπη ὡς ρυθμισταὶ τῶν ἀνθρωπίνων, ἀλλὰ καί τῶν διεθνῶν σχέσεων. Οὔτε οἱ ἄνθρωποι οὔτε τὰ ἔθνη εἶναι δυνατόν νά εἰρηνεύσωσιν, ὅταν ὑφίστανται τὴν ἀδικίαν, ὅταν γίνωνται θύματα τοῦ μίσους ἢ τῶν συμφερόντων τῶν ἄλλων ἢ ὅταν στεροῦνται βασικῶν δικαιωμάτων, ὡς εἶναι τό δικαίωμα τῆς ζωῆς, τό δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας, τό δικαίωμα τῆς τε θρησκευτικῆς καί ἐθνικῆς ἐλευθερίας, τό δικαίωμα τῆς πνευματικῆς καί ὑλικῆς ἀναπτύξεως καί προόδου.

Εἶναι, βεβαίως, δυνατόν πολλάκις νά μὴ ὑφίστανται πόλεμοι, ἀλλὰ νά μὴ ὑφίσταται οὔτε εἰρήνη. Διότι δέν δύναται νά θεωρηθῆ ὡς εἰρήνη ἡ φαινομενικὰ ἀπόλεμος κατάστασις, ὅταν αὐτὴ ἡ ἀπόλεμος κατάστασις ἐπιβάλλεται διὰ τῆς βίας καί τοῦ φόβου ἢ διὰ τῆς στρατιωτικῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἐνός λόγῳ τῆς ἀδυναμίας τοῦ ἑτέρου.

Βεβαίως ἡ εἰρήνη δέν εἶναι μόνον ἐξωτερικὴ, ὡς ἀρμονικὴ, δηλαδή, συμβίωσις μετὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ εἶναι καί ἐσωτερικὴ, ὡς ψυχικὴ ἡρεμία, ἣτις ἀναπτύσσεται ἐντὸς τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος δημιουργὸς τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος δέν εἶναι δυνατόν νά ἐγκαταλείψῃ τοῦτον. Καί αὐτὴν τὴν εἰρήνην προσέφερεν ὁ Χριστὸς διὰ τῆς βεβαιώσεως πρὸς τούς μαθητάς Αὐτοῦ, ὅχι μόνον τούς δώδεκα ἢ τούς ἐβδομήκοντα, ἀλλὰ τούς μαθητάς Αὐτοῦ ὅλων τῶν αἰώνων: «Εἰρήνην τὴν ἐμὴν ἀφίημι ὑμῖν» (Ἰω. ιδ', 27). Καί αὐτὴν τὴν εἰρήνην δύναται νά αἰσθάνεται ἐντὸς αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος καί ὑπὸ τὰς πλεον ἄντιεπιρηνικὰς ἐξωτερικὰς συνθήκας. Εἶναι ἡ εἰρήνη μὲ τὴν ὁποῖαν ἐδέχοντο

οί Ἅγιοι Μάρτυρες τὰ βασανιστήρια τῶν διωγμῶν καί τόν θάνατον. Εἶναι ἡ εἰρήνη τήν ὁποίαν αἰσθάνονται ἐντός αὐτῶν οἱ ἐμπιστευόμενοι ἑαυτούς εἰς τόν Θεόν καί ὅταν ἀκόμη τὰ πάντα φαίνονται νά καταρρέωσι περί αὐτούς. Αὐτή ἡ εἰρήνη εἶναι ἡ νίκη. Ἡ νίκη τήν ὁποίαν προσφέρει ἡ ἀπόλυτος εἰς Χριστόν πίστις. «Αὕτη ἐστίν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τόν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν» (Α' Ἰω. ε', 4).

Ἄλλά ἡ εἰρήνη μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καί τῶν λαῶν, διά νά εἶναι ὄντως εἰρήνη, πρέπει νά προβάλλῃ ὡς ἀβίαστον ἐπακόλουθον τῶν ἁρμονικῶν σχέσεων μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καί τῶν λαῶν. Καί αἱ σχέσεις αὗται, διά νά εἶναι ἁρμονικαί, πρέπει νά στηρίζονται ἐπί τῆς δικαιοσύνης καί νά διέπωνται ὑπό τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ καί τῆς ἀγάπης. Ἄλλως ἡ εἰρήνη, ἡ ἐπιβαλλομένη διά τοῦ φόβου καί τῆς βίας ἢ τῆς στρατιωτικῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀδικοῦντος - ἰσχυροτέρου, δέν εἶναι εἰρήνη. Εἶναι καταπίεσις, εἶναι δουλεία, εἶναι στραγγαλισμός. Ἴδου διατί, διά νά ὑπάρξῃ εἰρήνη καί νά σταματήσωσιν οἱ ἐξοπλισμοί, αἱ ἄρπαγαί, καί οἱ πόλεμοι, πρέπει οἱ ἄνθρωποι νά ἀνυψώσωσιν ὡς κανόνας ζωῆς καί συμπεριφορᾶς τήν δικαιοσύνην καί τήν ἀγάπην.

Καί ἡ μέν ἀγάπη εἶναι ἐσωτερικόν αἶσθημα, τό ὁποῖον συμβάλλει εἰς τήν διαμόρφωσιν τῆς ἐξωτερικῆς συμπεριφορᾶς, ἀλλά δέν εἶναι δυνατόν νά ἐπιβληθῇ καί ἐκ τῶν ἔξω. Ἡ δικαιοσύνη, ὅμως, ἐπιβάλλεται καί ἐκ τῶν ἔξω. Ἄρκει νά ὑπάρξῃ ὁ κατάλληλος μηχανισμός ἢ ἡ δύναμις ἐκείνη, ἣτις ἔχει τήν δυνατότητα καί τὰ μέσα νά ἐπιβάλῃ τήν δικαιοσύνην. Ἄρκει ὁ μηχανισμός οὗτος καί ἡ δύναμις νά μή χρησιμοποιῶνται, ὡς αἰετῶν ἐξυπηρετῶνται τὰ συμφέροντα τῶν ἐχόντων αὐτόν τόν μηχανισμόν καί αὐτήν τήν δύναμιν, διότι, δυστυχῶς, παρατηρεῖται καί τοῦτο, ὡς ἀποδεικνύεται καί ἐκ τῶν συγχρόνων γεγονότων. Οὕτως ὁ 20ός αἰών, παρά τήν αἵματοχυσίαν δύο παγκοσμίων πολέμων, δέν ἀπεδείχθη, ὡς ἀνεμένετο, ὁ αἰών τῆς δικαιοσύνης καί τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἀλλά δυστυχῶς ὁ αἰών τοῦ τρόμου καί τῆς ἀγωνίας τῶν λαῶν λόγω τῶν τρομερῶν ἐξοπλισμῶν καί ὡς ἐκ τούτων τῆς εὐκολωτέρας ἐπιβολῆς τῆς ἀδικίας καί τῶν συμφερόντων τῶν ἰσχυροτέρων. Οἱ ὀργανισμοί, οἵτινες συνεστήθησαν διά τήν προστασίαν τῆς δικαιοσύνης καί τῆς εἰρήνης, ἀπεδείχθησαν οὐσιαστικά ἀνίκανοι καί ἀνίσχυροι νά προστατεύσωσι τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, διότι οἱ ὀργανισμοί οὗτοι ἐγένοντο ὑποχείριοι τῶν ἰσχυρῶν καί ὄχι ὑπηρέται καί προστάται τῆς δικαιοσύνης καί τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν.

Παράδειγμα τῶν ὄσων λέγονται, ἀποτελοῦσι τὰ ὅσα συμβαίνουν καί εἰς αὐτήν τήν νῆσον, ἡ ὁποία ἔχει τήν τιμὴν νά σᾶς φιλοξενῇ. Ἐπί εἴκοσι τῶρα ἔτη ἡ νῆσος αὕτη ὑφίσταται τὰ δεινά τῆς εἰσβολῆς τῆς Τουρκίας. Τά 38% τῶν ἔδαφῶν αὐτῆς εὐρίσκονται ὑπό κατοχήν. Τό 1/3 τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ ἐξεριζώθησαν διά τῆς βίας ἐκ τῶν πατρογονικῶν αὐτῶν ἐστιῶν, ἐκ τῶν οἰκιῶν καί τῶν περιουσιῶν αὐτῶν. Χιλίων ἑξακοσίων δέκαεννέα ἀνθρώπων, μεμαρτυρημένως συλληφθέντων ὑπό τῶν εἰσβολέων, ἐξακολουθεῖ νά ἀγνοῖται ἡ τύχη. Ὁ δημογραφικός χαρακτήρ τοῦ Κυπριακοῦ πληθυσμοῦ ἀλλοιοῦται σοβαρώτατα διά τῆς μεταφορᾶς

καί ἐγκαταστάσεως ἐποίκων ἐκ τῆς Τουρκίας. Καί ἡ Τουρκία μένει οὐσιαστικά ἀνεόχλητος ὑπό τῶν διεθνῶν ὀργανισμῶν, διότι, δυστυχῶς, τὰ συμφέροντα τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς τίθενται ὑπεράνω τῆς δικαιοσύνης καί τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ὑπεράνω τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καί τῆς ἠθικῆς.

Ἄγαπητοί μου,

Οἱ ἄδελφοί σας εἰς τήν Κύπρον, τὰ μέλη τῆς πρώτης μετά τὰ Ἱεροσόλυμα Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἀντιμετωπίζουσι θανάσιμον κίνδυνον ἐκ τῆς συνεχιζομένης τουρκικῆς εἰσβολῆς. Οἱ ἱεροί ναοί ἡμῶν λεηλατοῦνται, συλοῦνται, βεβηλοῦνται καί κρημνίζονται. Χρησιμοποιοῦνται ὡς στάβλοι ἀλόγων ζώων, ὡς κέντρα αἰσχυρῶν διασκεδάσεων καί τινες αὐτῶν μετεβλήθησαν ἤδη εἰς Ὀθωμανικά Τεμενῆ. Τό 1/3 τοῦ παροικοῦντος ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ Χριστεπωνύμου λαοῦ, ὡς ἔφθην εἰπόντες, ἐξηναγκάσθησαν νά προσφυγοποιηθῶσι, στερούμενοι τῶν στοιχειωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ἐπί τῶν κατοικιῶν καί τῶν περιουσιῶν αὐτῶν. Καί σήμερον στενάζουσι μακράν τῆς πατρογονικῆς γῆς, μακράν τῶν ἱερῶν καί τῶν ὄσιων αὐτῶν, μακράν τῶν τάφων τῶν πατέρων των, καί μετά ψυχικοῦ πόνου νοσταλγοῦσι τήν ἐπάνοδον εἰς τὰς ἐστίαις αὐτῶν. Ἄλλά καί σύμπας ὁ λαός τῆς Κύπρου ζεῖ συνεχῶς ὑπό τήν ἀπειλήν τῶν πανόπλων κατοχικῶν δυνάμεων τῆς Τουρκίας καί στερεῖται τοῦ δικαιώματος νά διακινῆται καί νά ἐγκαθίσταται ἐλεύθερα εἰς αὐτήν τήν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ.

Ἐνώπιον ὄλων αὐτῶν οὐδέν ἕτερον ἀπαιτοῦμεν παρά δικαιοσύνην καί ἐλευθερίαν. Ἀπαιτοῦμεν ἀποκατάστασιν τῶν διεθνῶς ἀναγνωριζομένων ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καί διά τόν λαόν αὐτῆς τῆς νήσου.

Ὡς ἴσως θά γνωρίζητε, ἂν καί ἀρχικά ὁ Ὄργανισμός τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν διά βασικῶν αὐτοῦ ψηφισμάτων ἀπήτηε τήν ἄμεσον ἀποχώρησιν τῶν εἰσβολέων καί τήν ἀποκατάστασιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἡ μέν Τουρκία περιεφρόνησεν αὐτά τὰ ψηφίσματα ἄνευ οὐδεμιᾶς κατ' αὐτῆς συνεπείας, οἱ δέ ἰσχυροί τῆς γῆς, παραβλέποντες τήν τοιαύτην στάσιν τῆς Τουρκίας, εἰσηγήθησαν καί συνεχίζουσι νά εἰσηγοῦνται εἰς ἡμᾶς διαδικασίας ἀκάρπους, διό καί ἡ κατοχή καί ἄρπαγή συνεχίζονται. Καί τοῦτο διότι αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καθίστανται ἀνίσχυροι, ἂν οἱ ἰσχυροί τῆς γῆς δέν συνδράμωσιν εἰς τήν ἐφαρμογήν τῶν ἀποφάσεων τούτων. Καί εἰς τήν περίπτωσιν τῆς Κύπρου οἱ ἰσχυροί τῆς γῆς, δυστυχῶς, δέν συνέδραμον, διότι δέν εἶχον, ὡς φαίνεται, ἄμεσα συμφέροντα. Ἐνῶ, ὡς ὅλοι γνωρίζομεν, αὐτοί οἱ ἴδιοι ἰσχυροί εἰς τήν περίπτωσιν τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ἰράκ εἰς τό Κουβέιτ ἔσπευσαν νά ἐφαρμόσωσι δυναμικά τό σχετικόν ψήφισμα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Διότι εἰς τήν περίπτωσιν τοῦ Κουβέιτ ἐθίγοντο τὰ ἄμεσα συμφέροντα αὐτῶν τῶν ἰσχυρῶν. Εἰς τήν περίπτωσιν, ὅμως, τῆς εἰσβολῆς τῆς Τουρκίας εἰς Κύπρον, ἀντί νά ἀπαιτήσωσι τήν ἀποχώρησιν τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων καί τῶν μεταφερθέντων καί ἐγκατασταθέντων χιλιάδων ἐποίκων, παρέβλεψαν καί ἐξακολουθοῦσι νά παραβλέπωσι τήν

περιφρονητικήν στάσιν τῆς Τουρκίας πρὸς τὰ ψηφίσματα τοῦ διεθνοῦς Ὄργανισμοῦ καὶ ἀντὶ νὰ ἀπαιτήσωσι τὴν συμμόρφωσιν πρὸς αὐτά, εἰσηγοῦνται εἰς ἡμᾶς διαδικασίας ἀκάρπων συνομιλιῶν, αἵτινες, ὡς ἀπεδείχθη ἤδη, ὄχι μόνο δέν ὀδηγοῦσιν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἐδραιώνουσι καὶ μονιμοποιοῦσι τὸσον τὴν διχοτόμησιν τῆς νήσου ἡμῶν ὅσον καὶ τὴν προσφυγοποίησιν τοῦ λαοῦ. Νομιμοποιοῦσι, δηλαδὴ, τὴν τοιαύτην ὑπὸ τῆς Τουρκίας περιφρόνησιν τῶν ψηφισμάτων τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ τὴν παραβίασιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ἀγαπητοὶ Ἀδελφοί,

Ἡ διεκκλησιαστική αὐτὴ Συνέλευσις σκοπὸν ἔχει νὰ μελετήσῃ τοὺς τρόπους τὸσον τῆς ἐπιτεύξεως τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅσον καὶ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς εἰρήνης ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ διαπραττομένη, ὁμως, κατάφωρος ἀδικία εἰς βᾶρος τοῦ λαοῦ μας διὰ τῆς τουρκικῆς εἰσβολῆς καὶ τῆς στρατιωτικῆς παρουσίας τῆς Τουρκίας εἰς τὴν Πατρίδα ἡμῶν δέν εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ εἰρηνεύσωμεν. Διὰ τοῦτο ἀπαιτοῦμεν δικαιοσύνην καὶ ἀποκατάστασιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων εἰς τὴν νήσον ἡμῶν. Καὶ τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον, ὅταν οἱ ξένοι στρατοὶ καὶ οἱ ἐποικοὶ ἀποχωρήσωσιν ἀπὸ τὴν Πατρίδα μας, καὶ ὅταν συντελεσθῇ ἡ ἀποστρατικοποίησις αὐτῆς τῆς νήσου. Οὐδένα ἐπιθυμοῦμεν νὰ βλάψωμεν ἢ νὰ ἀδικήσωμεν. Ἐπιθυμοῦμεν ἀπλῶς νὰ ζήσωμεν ἐλεύθεροι καὶ ἐντὸς συνθηκῶν ἀσφαλείας, δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης πρὸς ὅλους νὰ δημιουργήσωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν ὡς κάτοικοι τῆς νήσου αὐτῆς καὶ νὰ χαράξωμεν τὴν πορείαν ἡμῶν ἐντὸς τοῦ εὐρυτέρου κόσμου καὶ ἐντὸς τῆς ἱστορίας ὡς πορείαν εἰρήνης καὶ φιλίας πρὸς ὅλους τοὺς λαοὺς, ἀνεξαρτήτως κοινωνικῶν συστημάτων, ἰδεολογιῶν, θρησκευτικῶν πεποιθήσεων καὶ φυλετικῶν διαφορῶν. Ἴδού διὰ τί ἀπευθυνόμεθα εἰς τὸν Ὄργανισμὸν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ἴδού διὰ τί ἀπευθυνόμεθα εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους λαοὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, καὶ ἐκζητοῦμεν τὴν συμπαράστασιν καὶ βοήθειαν τούτων εἰς τὸν ἀγῶνα ἡμῶν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα δικαιώματα παραβιάζει καὶ καταπατεῖ ἡ ξένη στρατιωτικὴ παρουσία καὶ κατοχή.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ ἐπιτρέψατε ἡμῖν νὰ ἀπευθυνθῶμεν καὶ πρὸς ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί, καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Αἰδεσιμολογιώτατον Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Δρα Konrad Raiser, καὶ νὰ ἐξαιτήσωμεν τὴν ἀδελφικὴν συμπαράστασιν τῶν ἀδελφῶν Χριστιανῶν ὅλου τοῦ κόσμου. Εἰς τὴν Κύπρον δέν κινδυνεύει μόνον ὁ λαὸς αὐτῆς, κινδυνεύει αὐτὴ αὕτη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Δέν παραγνωρίζομεν, βεβαίως, ὅτι πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τοῦ χώρου δηλαδὴ εἰς τὸν ὁποῖον ἠὺδόκησεν ὁ Θεὸς νὰ φανερώσῃ τὴν ἀπειρον ἀγάπην Αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ, εἶναι ἐμπερίστατοι. Ζῶσι καὶ διάγουσιν ἐν μέσῳ κινδύνων πολλῶν, «κινδύνων ἐκ γένους, κινδύνων ἐξ ἔθνων καὶ κινδύνων ἐν ψευδαδέλφοις» (Β' Κορ. β',

26). Ἴδού διὰ τί ἐπιβάλλεται ἡ συνεργασία καὶ ἡ συστράτευσις πασῶν τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ὥστε διὰ τῆς βοήθειας τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ νὰ διασωθῇ τὸ σωτήριον ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἦτοι ἡ Ἐκκλησία Αὐτοῦ, ὑπὲρ ἧς ἔχυσε τὸ Ἄχραντον καὶ Πανάγιον αἷμα Αὐτοῦ. Εἶναι τοῦτο χρέος ἱερὸν πάντων τῶν Χριστιανῶν. Διὰ τοῦτο ἐπιτρέψατε ἡμῖν νὰ διερωτηθῶμεν: ποῦ εὐρίσκονται καὶ πῶς ἐνεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι τόσον τῆς Εὐρώπης ὅσον καὶ τῆς Ἀμερικῆς πρὸς συμπαράστασιν τῶν κινδυνούντων ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ ἀδελφῶν αὐτῶν;

Καλωσορίζοντες ὑμᾶς καὶ πάλιν εἰς τὴν νήσον ἡμῶν, ἀγαπητοὶ Ἀδελφοί, καταλήγομεν εὐχόμενοι πλούσιον τὸν φωτισμὸν καὶ τὰς εὐλογίας τοῦ Κυρίου πρὸς ἐπίτευξιν τῶν στόχων τῆς ἐν Χριστῷ αὐτῆς Συνελεύσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν».

Χαιρετισμὸς, ἐπίσης, ἀπηύθυναν ὁ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Δρ Konrad Raiser καὶ ἐκ μέρους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ὁ Καρδινάλιος Edward Cassidy, Πρόεδρος τοῦ Ποντιφικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν προώθησιν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος.

Ὁ ἐκ τῶν Προέδρων τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς Ἐπίσκοπος Samir Kafity παρουσίασε σύντομη ἱστορικὴ ἀνασκόπησιν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως στὴ Μέση Ἀνατολή.

Κατὰ τὴν ἴδια πρωϊνὴ συνεδρία τῆς ὀλομέλειας ὀρίσθησαν τὰ Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Διορισμῶν, τρία ἀπὸ κάθε οἰκογένεια Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία εἶχε ἀποστολὴ τὴν προεργασία γιὰ τίς ἐκλογές τῶν Προέδρων, τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα. Ἀπὸ Ὁρθοδόξου πλευρᾶς συμμετεῖχαν στὴν Ἐπιτροπὴ αὐτὴ οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ἀκκρας κ. Πέτρος, Βηρυτοῦ κ. Ἠλίας καὶ Λεμεσοῦ κ. Χρῦσανθος.

Κατὰ τὴν ἀπογευματινὴ συνεδρία ὁ Μελχίτης Ἀρχιεπίσκοπος Baalbek κ. Κύριλλος ἀνέπτυξε τὸ γενικὸ θέμα τῆς Συνελεύσεως «**Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν**» (Ἰωάν. 14, 27). Βασιζόμενος κυρίως ἐπὶ βιβλικῶν ἀναφορῶν κατέληξε στό συμπέρασμα, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ προσωποποίηση τῆς εἰρήνης τοῦ Θεοῦ. Γιὰ τὴν εἰρήνην στὴ Μέση Ἀνατολή εἰδικότερα ὁ ὀμιλητὴς εἶπε, ὅτι πρέπει νὰ δημιουργηθοῦν οἱ συνθηκὲς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως τῶν θρησκείων στό χώρο αὐτό. Ἡ χριστιανικὴ παιδεία πρέπει νὰ καλλιεργήσῃ τὴν ἔννοια τῆς εἰρήνης. Πρῶτα, ὁμως, ὡς Χριστιανικὴ Ἐκκλησία τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ὀφείλομε νὰ ἀναζητήσωμε τὴν ἐνότητα, ὥστε νὰ μπορέσωμε νὰ μιλήσωμε στοὺς ἄλλους.

Στὴ συνέχεια ὁ Καρδινάλιος Edward Cassidy ἀναφέρθηκε στίς σχέσεις τοῦ Βατικανοῦ μέ τὸ Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς καὶ γενικότερα μέ τίς Ἐκκλησίες τῆς περιοχῆς, δικαιολόγησε δὲ τὴν μεταξὺ τῆς Ἀγίας Ἐδρας καὶ τῆς Ἰσραηλινῆς Κυβερνήσεως ὑπογραφεῖσα συμφωνία γιὰ τοὺς Ἀγίους Τόπους. Ὑπενθυμίζομε, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ

συμφωνία είχε προκαλέσει ποικίλες σοβαρές αντιδράσεις, γιατί τό Βατικανό προχώρησε μονομερώς στην ύπογραφή της, αγνοώντας τις άλλες Έκκλησίες της περιοχής. Ο Καρδινάλιος υποστήριξε, ότι ή φύση της παραπάνω συμφωνίας είναι εκκλησιαστική και άφορά τή θέση της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας στο Κράτος του Ισραήλ. Τό Ισραηλινό Κράτος αναγνωρίζει τό δικαίωμα της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας για τήν παιδεία, τή θρησκευτική έλευθερία κ.λ.π. και δέν υπάρχει, όπως είπε, τίποτα πού νά επιδρά στο status quo της θέσεως των άλλων Έκκλησιών στο Ισραήλ. Στη συνέχεια ανήγγειλε τή «χριστολογική συμφωνία» μεταξύ του Πάπα και της Άσσυριακής Έκκλησίας, ή οποία περιλαμβάνει τήν αποδοχή του Συμβόλου Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως, καθώς και των όρων Θεοτόκος, ή Μητέρα του Χριστού, ό οποίος είναι Θεός. Πρότεινε, επίσης, συνάντηση των Προκαθημένων των Έκκλησιών κατά τό έτος 2000 μέ σκοπό τή λήψη αποφάσεως για κοινή ήμερομηνία έορτασμού του Πάσχα και για έργασία για τή χριστιανική ένότητα. Τέλος, αναφέρθηκε στο κοινό κείμενο του θεολογικού Διαλόγου μεταξύ Όρθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών του Βalamand, Λίβανος, 17-24 Ιουνίου 1993, λέγοντας ότι στο κείμενο προτείνονται αρκετά πρακτικά μέτρα, τά οποία μπορούν νά βοηθήσουν τις Έκκλησίες στην πορεία τους προς τήν ένότητα.

Έμφανής ήταν ή αντίδραση του Γεν. Γραμματέα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Έκκλησιών Δρος Konrad Raiser, ό οποίος έλαβε στη συνέχεια τό λόγο και αναφέρθηκε στις σχέσεις του Π.Σ.Ε. μέ τό Συμβούλιο Έκκλησιών Μέσης Άνατολής και γενικότερα μέ τις Έκκλησίες της περιοχής και εξέφρασε τήν εύχή τό έτος 2001, κατά τό οποίο ή ήμερομηνία έορτασμού του Πάσχα είναι ή ίδια για όλους τους Χριστιανούς, νά γίνει αιτία ξεευρέσεως κοινής ήμερομηνίας έορτασμού της Άναστάσεως του Κυρίου. Η ήμερήσια διάταξη του Συμβουλίου Έκκλησιών Μέσης Άνατολής, είπε, είναι φορτισμένη πολιτικά, θρησκευτικά, θεολογικά κ.λ.π. Στη Μέση Άνατολή δέν δύναται νά υπάρξει ειρήνη, αν δέν εφαρμοστούν οι αρχές της δικαιοσύνης. Η χριστιανική μαρτυρία επικεντρώνεται στο γεγονός ότι ό Θεός φανερωται σε μās μέ τή θεία ειρήνη και τή δικαιοσύνη. Ο Δρ Raiser ακολούθως αναφέρθηκε κριτικά στη «χριστολογική συμφωνία» μεταξύ Βατικανού και Άσσυριακής Έκκλησίας. Σε αντίθεση προς όσα ανέφερε ό Καρδινάλιος Cassidy, έκρινε ότι οι διμερείς διάλογοι και συμφωνίες δέν σημαίνουν τήν ολοκλήρωση των διαλόγων, γιατί αποκλείουν άλλες χριστιανικές κοινότητες από τή μεταξύ τους κοινωνία.

Οι έργασίες της ολομέλειας της Γενικής Συνέλευσης συνεχίστηκαν τήν έπομένη 17 Νοεμβρίου. Στην πρωινή συνάντηση ό Κόπτης Πατριάρχης Shepouda ανέλυσε τό θέμα: «Ο Χριστός ειρήνη μέσα στην Έκκλησία». Η ειρήνη του Χριστού μέσα στην Έκκλησία είναι, όπως είπε, θείο δώρο, τό οποίο οφείλουμε νά αποδεχθούμε. Αίσθηση, μέ ποικιλόμορφες αντιδράσεις, προκάλεσε ή άποψη του Κόπτη Πατριάρχη, ότι ή Έκκλησία είναι κοινωνία των τέκνων του Θεού, όμως ήταν αρκετά περιοριστικός ως προς

τήν ταυτότητα των «τέκνων του Θεού». Επιπρόσθετα, ό Πατριάρχης Shepouda έκανε αναφορά στο διάλογο μεταξύ των Όρθοδόξων Έκκλησιών και των Άρχαίων Άνατολικών Έκκλησιών, ό οποίος βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο, μέ προοπτική τήν άποκατάσταση της ειρήνης και της ένότητας μεταξύ των δύο οικογενειών Έκκλησιών.

Άκολούθησε ή έκθεση πεπραγμένων του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου Έκκλησιών Μέσης Άνατολής κ. Gabriel Habib. Ο Γεν. Γραμματέας περιέγραψε τις προοπτικές του Συμβουλίου ως μία πρόκληση για δημιουργική έμβάθυνση τόσο από τή Γενική Συνέλευση, όσο και για τις μελλοντικές δραστηριότητες του Συμβουλίου. Η έκθεση του Γεν. Γραμματέα κάλυψε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων του Συμβουλίου κατά τά τέσσερα τελευταία έτη. Άκολούθησε συζήτηση τόσο επί της έκθέσεως του Γεν. Γραμματέα, όσο και επί της δμιλίας του Πατριάρχη Shepouda.

Κατά τήν απογευματινή συνεδρία συνεχίστηκε ή συζήτηση επί της έκθέσεως του Γεν. Γραμματέα και ακολούθησε εισαγωγή και χαιρετισμός των εκπροσώπων των διαφόρων Συμβουλίων και Όργανισμών, προσκεκλημένων στις έργασίες της Γενικής Συνέλευσης. Στη συνέχεια ό Δρ Riad Jarjour παρουσίασε στην ολομέλεια τήν έκθεση του τομέα «Παιδεία και Άνανέωση», τονίζοντας τό ρόλο της χριστιανικής παιδείας εντός ενός συνεχώς μεταβαλλόμενου κόσμου.

Οι έργασίες της έπομένης ήμέρας άρχισαν μέ τή συνήθη πρωινή Άκολουθία, μετά τήν οποία ό Μητροπολίτης Βηρυτού Ηλίας ανέπτυξε τό θέμα. «Η ειρήνη του Χριστού για καταλλαγή και ένότητα». Ο Σεβασμιώτατος υπενθύμισε, ότι τό έργο καταλλαγής εκπληρώθηκε από τον Χριστό μέ τό Πάθος και τό Σταυρό. Οι Έκκλησίες καλούνται νά αναλογισθούν κατά πόσο μέ τήν έν τω κόσμω άποστολή τους εκπληρώνεται τό θείο θέλημα της καταλλαγής και της ένότητας.

Στη συνέχεια ή Γενική Συνέλευση συζήτησε κατ' άρθρο και στην ολόκλητά του τό αναθεωρημένο Καταστατικό του Συμβουλίου Έκκλησιών Μέσης Άνατολής, κατά δε τήν απογευματινή κλειστή συνεδρία, έπειτα από τήν έκθεση της Έπιτροπής Διορισμών, προέβη στην έκλογή των Προέδρων της Γενικής Συνέλευσης, της Έκτελεστικής Έπιτροπής και του Γενικού Γραμματέα. Νέοι Πρόεδροι είναι (α) ό Κόπτης Πατριάρχης Shepouda, (β) ό Πατριάρχης Άλεξανδρείας Παρθένιος, (γ) ό Λατίνος Πατριάρχης Ιεροσολύμων Μιχαήλ Sabbah, (δ) ό Πρόεδρος της Έθνικής Ευαγγελικής Συνόδου της Συρίας και του Λιβάνου Αιδεσιμολ. Δρ Salim Sahiouny. Μεταξύ των είκοσιτεσσάρων μελών της Έκτελεστικής Έπιτροπής, από όρθοδόξου πλευράς, έχουν εκλεγεί ό Μητροπολίτης Άκκρας Πέτρος, ό Μητροπολίτης Βηρυτού Ηλίας, ό Μητροπολίτης Λύδδης Τιμόθεος, ό Μητροπολίτης Λεμεσού Χρυσανθος και ό Δρ Audeh Qawwas, αναπληρωματικά δε μέλη ό κ. Samir Laham και ό Άρχιμ. Βασίλειος Καραγιάννης. Μεταξύ των δύο συνυποψηφίων Gabriel Habib και Riad Jarjour για τή θέση του Γενικού Γραμματέα εκλέγηκε μέ μεγάλη πλειοψηφία ό Δρ Riad Jarjour.

Οί αποχωρούντες Πρόεδροι, ο Συροιακωβίτης Πατριάρχης Ίγνάτιος, ο Ὁρθόδοξος Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ίγνάτιος, ο Ρωμαιοκαθολικός Ἀρμένιος Πατριάρχης Ἰωάννης - Πέτρος καί ο Ἐπισκοπελιανός Ἐπίσκοπος Samir Kafity, τιμήθηκαν μέ μετάλλιο καί μέ τόν τίτλο τῶν Ἐπιτίμων Προέδρων. Μέ μετάλλιο τιμήθηκε ἐπίσης καί ὁ ἀπερχόμενος Γενικός Γραμματέας Gabriel-Habib γιά τήν πολυετή προσφορά του στό Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς καί γενικότερα στήν οἰκουμένη κίνηση.

Οἱ ἐργασίες τῆς Συνέλευσης συνεχίστηκαν τό Σάββατο 19 Νοεμβρίου. Πρῶτο θέμα τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡμέρας ἦταν ἡ παρουσίαση τῆς ἐκθέσεως τοῦ τμήματος «Πίστη καί Ἐνότητα». Ὁ Διευθυντής τοῦ τμήματος πατήρ Παῦλος Sayah ἀναφέρθηκε στους τομείς δραστηριοτήτων τοῦ τμήματος καί ἔκανε προτάσεις γιά τή μελλοντική δραστηριότητα. Τό τμήμα αὐτό τοῦ Συμβουλίου ἀσχολεῖται κυρίως μέ οἰκουμενικά καί ποιμαντικά θέματα, μέ θεολογικές καί ἄλλου εἴδους ἐκδόσεις, μέ τούς θεολογικούς διαλόγους καί μέ τίς σχέσεις Χριστιανισμοῦ καί Ἰσλάμ στήν περιοχή τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

Στή συνέχεια ἡ κα Nora Kort ἀνέπτυξε τό θέμα «Ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ μέσω τῆς διακονίας», καθ' ὅλο δέ τό πρωῒνό ἔγιναν παρουσιάσεις ἐκθέσεων ἄλλων ἐνοτήτων τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς. Κατά τήν ἀπογευματινή συνεδρία ὁ Μαρωνίτης Ἐπίσκοπος Boulos Matar καί ὁ Δρ Samuel Habib (Εὐαγγελικός) ἀνέπτυξαν ἀπό κοινού τό θέμα «Ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ στήν ἐπικράτηση τῆς δικαιοσύνης». Κατά τήν ἄποψη τῶν ὁμιλητῶν ἡ ἀξιοπιστία τῶν Ἐκκλησιῶν θά ἀποκατασταθεῖ, ἐφόσον ἀποκατασταθεῖ ἡ δικαιοσύνη μεταξύ τους. Ἀκολούθησε ἐκθεση τῆς κας Salpy Eskidjian τοῦ προγράμματος «Δικαιοσύνη, Εἰρήνη καί Ἀνθρώπινα Δικαιώματα». Στή συνέχεια ἡ κα Nadia Minis ἀνέπτυξε τό θέμα «Ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ διά τῶν μέσων ἐπικοινωνίας» καί ὁ Δρ Maurice Asaad, Διευθυντής τοῦ τμήματος «Ἐπικοινωνιῶν», παρουσίασε στήν ἐκθεσή του τίς δραστηριότητες τοῦ δικοῦ του τομέα. Τέλος, ὁ κ. Tappous Franji, Γραμματέας τοῦ Οἰκονομικοῦ καί Διοικητικοῦ τμήματος, παρουσίασε στήν ὀλομέλεια τήν ἐκθεση πεπραγμένων τοῦ τμήματος αὐτοῦ. Οἱ ἐργασίες τῆς ἡμέρας τέλειωσαν μέ τόν χωρισμό τῆς ὀλομέλειας σέ ἕξι ὀμάδες ἐργασίας καί σέ σύντομη συνάντηση τῆς νέας Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τήν ἐπόμενη, Κυριακή 20 Νοεμβρίου, οἱ Σύεδροι συμμετέσχαν σέ λατρευτικές ἐκδηλώσεις σέ διάφορες Ἐνορίες. Οἱ ἐργασίες τῆς Γενικῆς Συνέλευσης ὀλοκληρώθηκαν μέ τήν ἀπογευματινή συνεδρία, ἡ ὁποία ἐκλείσει μέ Ἀκολουθία καί μέ τήν εὐχή τοῦ Προέδρου τῆς Ὀλομελείας ὅπως τό μήνυμα τῶν Ἐκκλησιῶν ἔχει τά ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα γιά τούς πιστούς, ἀλλά καί γιά τήν πορεία τῶν ἴδιων τῶν Ἐκκλησιῶν πρός τήν ἐνότητα.

Ἡ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Ἡ ἐπέτειος τῆς 25ης Μαρτίου 1821 τιμήθηκε κι ἐφέτος μέ πανηγυρικές δοξολογίες, ἐπιβλητικές παρελάσεις, ἐνδοσωματειακούς ἑορτασμούς καί ἀθλητικές ἐκδηλώσεις.

Στή δοξολογία, πού τελέστηκε στόν ἰ. ναό Φανερωμένης Λευκωσίας, χοροστάτησε ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος καί ἐκφώνησε τόν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας ὁ Ὑπουργός Ἐθνικῆς Ἀμυνας τῆς Ἑλλάδας κ. Γεράσιμος Ἀρσένης. Σ' αὐτήν παρέστησαν ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὁ τελευταῖος πρόην Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, Ὑπουργοί, ὁ Πρεσβευτής τῆς Ἑλλάδας, Ἀρχηγοί ἢ ἐκπρόσωποι Κομμάτων, ὁ Γεν. Εἰσαγγελέας, Βουλευτές, ὁ Δήμαρχος Λευκωσίας, οἱ Ἀρχηγοί τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς καί τῆς Ἀστυνομίας, ἄλλοι ἐπίσημοι καί πλῆθος κόσμου.

Στή δοξολογία, πού τελέστηκε στόν ἰ. ναό Ἀγ. Θεοδώρου Πάφου, χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πάφου κ. Χρυσόστομος καί μίλησε ὁ Καθηγητής Δημήτριος Χάμπαλης. Παρέστησαν ὁ Ὑπουργός Γεωργίας, Φυσικῶν Πόρων καί Περιβάλλοντος καί οἱ τοπικές Ἀρχές.

Στή Λάρνακα ἡ δοξολογία τελέστηκε στόν ἰ. ναό Σωτῆρος, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Κιτίου κ. Χρυσόστομου. Μίλησε σ' αὐτήν ὁ Καθηγητής Παναγιώτης Ἀβραάμ. Παρέστησαν ὁ Ὑπουργός Οἰκονομικῶν καί οἱ τοπικές Ἀρχές.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυρνείας κ. Παῦλος προέστη τῆς δοξολογίας, πού τελέστηκε στόν ἰ. ναό Ἀγ. Γεωργίου Ἀγλαντιᾶς. Κατ' αὐτήν μίλησε ὁ Διευθυντής Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσης κ. Νίκος Λεοντίου καί παρέστησαν οἱ τοπικές Ἀρχές.

Στή Λεμεσό ἡ δοξολογία ἔγινε στόν ἰ. ναό Ἀγ. Νάπας, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Λεμεσοῦ κ. Χρυσάνθου. Τόν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας εἶπε ὁ Καθηγητής Θέμις Φιλίππου. Παρέστησαν ὁ Ὑπουργός Συγκοινωνιῶν καί Ἔργων καί οἱ τοπικές Ἀρχές.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μόρφου κ. Χρῦσανθος χοροστάτησε στή δοξολογία, πού τελέστηκε στόν ἰ. ναό Τιμίου Σταυροῦ Πεδουλά. Κατ' αὐτήν ἐκφώνησε τόν πανηγυρικό ὁ Βοηθός Διευθυντής τοῦ Γυμνασίου Πεδουλά Λεόντιος Κακογιάννης καί παρέστησαν οἱ τοπικές Ἀρχές.

Ὁ Θεοφ. Χωρεπίσκοπος Σαλαμίνας κ. Βαρνάβας χοροστάτησε στή δοξολογία, πού τελέστηκε στόν ἰ. ναό Ἀγ. Γεωργίου Παραλιμνίου. Κατ' αὐτήν μίλησε ὁ Διευθυντής τοῦ Λυκείου Παραλιμνίου Ξενῆς Ξενῆ καί παρέστησαν ὁ Ὑπουργός Δικαιοσύνης καί Δημόσιας Τάξης καί οἱ τοπικές Ἀρχές.

***

Μετά τή δοξολογία διοργανώθηκε στή Λευκωσία παρέλαση, στήν ὁποία πήραν